

Akdeniz Üniversitesi
Dumlupınar Bulvarı
07058 Kampus
Antalya/TÜRKİYE

Akdeniz Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Fakültesi
Gerontoloji Bölümü

Hedonist Toplumun Şiddete Eğilimi

Prof. Dr. İsmail Tufan

Sokağa çıkma yasağının kalkmasıyla birlikte şiddet kavramının tekrar hayatımızda ön plana çıkması için koşullar gayet uygundur. ABD’de bir polisin siyahi vatandaşını kameraların önünde öldürmesinden sonra başlayan ve başka ülkelere de sıçrayan protestoların, şiddetin, yağmalamaların tek nedeninin ırkçılığa karşı direniş olduğunu varsayarsak, bu naif bir yaklaşım olur. Daha ziyade bunun ardında başka sebepler yer almaktadır. Bunlardan biri hedonist beklentilerin tatmin edilememesidir. Hedonizm, yaşam zevkini odak noktaya koyar. Herkes yaşamından zevk almak ister, ama modern toplumda bunun görüntüleri ve gerekçeleri de farklılaşmıştır.

ABD’de veya başka ülkelerde, ırkçılık hiçbir zaman yok olmadığı halde, birdenbire dünyanın çeşitli ülkelerinde ırkçılığa yönelik ayaklanmalar nedendir? Almanya’da mülteci yurtları yakılmıştır, ama Almanlar bu yüzden sokağa dökülmemiştir. İngiltere’de mültecilere, özellikle siyah tenlilere karşı saldırılar hiç gündemden düşmediği halde, birdenbire Amerikalı bir siyahi vatandaş için sokaklara çıkmak niçindir? Daha dün Yunanistan’ın mültecileri Ege denizinde Türk karasularına sürüklediğini Türk SİHA’ları dünyaya gösterdiği halde, hiç kimse bu mülteciler için sokağa dökülmezken, birdenbire bu sözde “ırkçılık karşıtlığı” nedendir?

Bu sorulara burada detaylı cevap vermek mümkün değilse de, her halükarda bunun ardında sadece ırkçılık karşıtlığı yoktur. Modern toplumlarda hedonist eğilimli tabakalarda “şiddete eğilim” ve “şiddete başvurma” uzun süreden beri gözlemlenmektedir. Hedonist eğilimli sosyal tabakalarda yüksek düzeyli şiddeti destekleme yönünde genel bir tutum mevcuttur. Bu tabakada Machiavelci tutumlara çok sık rastlanmaktadır. Gençliğin uyguladığı şiddete ve bunun ardındaki farklı gerekçelere anlayışlı bir yaklaşım vardır. Devletin egemenliğine ise şüphe ile yaklaşılmaktadır (Ulbrich-Hermann 1996).

ABD’den diğer ülkelere sıçrayan ırkçılık karşıtı protestoların sadece şiddete eğilimi değil, aynı zamanda ne kadar hızlı yayılabildiğini göstermiştir. Benzerleri toplumumuzda da görülmüştür. Ufak bir “kıvılcım”, gençleri ve diğerlerini sokağa dökmeye yetmektedir. Farklı aktörlerin destekledikleri, ama ırkçılığı, köleliği, yoksulluğu, adaletsizliği ortadan kaldırmakla ilişkili olmayan farklı amaçları, bu protesto sürecinde görülememektedir. Daha ziyade sonradan farklı aktörler gerçek yüzünü göstermektedir.

ABD’deki entelektüellerin, sanatçıların, sosyal medya aktörlerinin ırkçılığa karşı çıkmaları için siyahi bir adamın öldürülmesini beklemelerine hiç gerek yoktu. Bunu her zaman yapabilirlerdi ve yapmaları için de pek çok gerekçeleri vardı. Sözde entelektüel ve sanatçılar, bu protestodan kendilerine kazanç elde etmenin peşindedirler. Protestolara destek vermek için twitterden yayınladıkları iki satırlık cümlelere eleştiri gelince hemen bunları silip yerine

Akdeniz Üniversitesi
Dumlupınar Bulvarı
07058 Kampus
Antalya/TÜRKİYE

Akdeniz Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Fakültesi
Gerontoloji Bölümü

eleştirenlerin istekleri doğrultusunda cümleler yazmalarından bu anlaşılmaktadır. “Nabza göre şerbet” veren bu sözde entelektüel-sanatçı zümresine bizim ülkemizde de rastlıyoruz. “Siyasi rüzgârın esiş yönüne göre” hareket eden bu çakma entelektüellerden hiçbir ülkeye ve hiçbir topluma fayda gelmemiştir ve gelmeyecektir.

Gerçek demokratlara, gerçek hümanistlere, gerçek idealistlere duyduğumuz ihtiyaç giderek artarken, hedonist duyguların sömürücülerinin çoğalmasından büyük bir kaygı duymalıyız.